

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Witveldweg, gemeente Horst aan de Maas

**Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport**

9 maart 2010 / rapportnummer 2374-29

1. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

De gemeente Horst aan de Maas stelt een structuurvisie op voor het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Witveldweg. De structuurvisie is kaderstellend voor de nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven in het LOG. Ten behoeve van de besluitvorming wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen. De gemeenteraad van Horst aan de Maas is het bevoegd gezag in deze procedure.¹

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie') beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een duidelijke beschrijving van de relevante onderdelen van het voornemen op basis van de maximale ruimte die de structuurvisie zal bieden en een onderbouwde afbakening van het studiegebied;
- de 'milieugebruiksruimte' in het LOG, die met name bepaald wordt door effecten van vermistende en verzurende stoffen op de natuur, geur en fijn stof;
- de (maximale) effecten van het voornemen op de leefomgeving (verkeer, geur, geluid, luchtkwaliteit, gezondheid);
- de maximaal mogelijke effecten van het voornemen op natuur, door met name depositie van verzurende/vermistende stoffen op de Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur. Neem een passende beoordeling in het MER op wanneer significante negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten;
- de bijdrage van het voornemen aan de ontwikkeling van natuur en landschap en de cultuurhistorische waarden alsmede de mogelijke negatieve effecten daarop;
- een publieksvriendelijke en zelfstandig leesbare samenvatting, met voldoende onderbouwend kaartmateriaal.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie reikwijdte en detailniveau (notitie R&D). Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de notitie R&D voldoende aan de orde komen.

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*.

2. ACHTERGROND, BELEID EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond en doelen

De structuurvisie en het daarop volgende bestemmingsplan richten zich op vestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen en het inplaatsen van een biomassaverwerkingsinstallatie in het LOG Witveldweg. Het LOG is begrensd in het Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg (2004). De randvoorwaarden en uitgangspunten voor het vestigingsbeleid binnen het LOG zijn vastgelegd in de Gebiedvisie voor het LOG Witveldweg 'Sturen op Kwaliteit' (2008).

De structuurvisie heeft tot doel te zorgen voor een duurzaam ingericht LOG, waarin functies elkaar en het landschap (landschapsstructuur, ecologische en cultuurhistorische waarden) versterken. Beschrijf in het MER, mede op basis van de gebiedsvisie en het landschapsplan², op welke wijze het voornemen bijdraagt aan deze ambities. Geef aan welke natuurwaarden kunnen worden ontwikkeld binnen de geohydrologische, geomorfologische (reliëf) en bodemkundige gesteldheid van het gebied mede in relatie tot verschillende relevante voor het gebied kenmerkende vormen van menselijke beïnvloeding.

Beschrijf welke mogelijkheden binnen de context van het bestemmingsplan bestaan om aan te sluiten bij beleidsambities en -afspraken voor duurzame ontwikkeling.³ Het gaat dan bijvoorbeeld om mogelijkheden van gezamenlijke voorzieningen op bedrijfsniveau bij de ontwikkeling van het LOG zoals:

- energiebesparing/energiezuinige technieken;
- duurzame energieopwekking als centrale mest- en covergisting;
- het leveren van restwarmte aan woningen/bedrijven;
- warmte/koude opslag.

Geef aan hoe deze eventuele voorzieningen vorm zouden kunnen krijgen binnen het initiatief.

Het voor het plangebied geldende bestemmingsplan buitengebied dateert van 1997. Momenteel wordt een nieuw bestemmingsplan buitengebied opgesteld, zonder het LOG Witveldweg. Beschrijf hoe de inhoudelijke afstemming tussen de verschillende plannen plaatsvindt.

2.2 Beleid, wet- en regelgeving

In § 3.4. van de notitie R&D wordt het beleidskader en relevante wet- en regelgeving voor de structuurvisie geschetst. Ga in het MER in op de opgaven en randvoorwaarden die hieruit voortkomen. Ga daarnaast in op de randvoorwaarden uit ander beleid en wet- en regelgeving, zoals:

- (ontwerp-) aanwijzingsbesluiten en het (concept)beheerplan voor Natura 2000-gebieden die binnen de invloedssfeer van het LOG vallen, waaronder

² Landschapsplan LOG Witveldweg, 20 oktober 2009.

³ Zoals het klimaatakkoord tussen het ministerie van VROM en de VNG van 12 november 2007.

in ieder geval “Maasduinen”, “Boschhuizerbergen” en “Deurnsche Peel en Mariapeel”⁴;

- de Provinciale aanwijzing ‘zeer kwetsbare gebieden’ in het kader van de Wet ammoniak en veehouderij;
- Ecologische Hoofdstructuur en ecologische verbindingszones die binnen de invloedssfeer van het LOG liggen;
- de Gezondheid- en welzijnswet voor dieren (GWWD) alsmede het Varkensbesluit en het Legkippenbesluit 2003;
- de Wet op de Archeologische monumentenzorg (Wamz);
- de Nederlandse emissie richtlijn (Ner);
- de Richtlijn Mestverwerkingsinstallaties (LA01, februari 2001);
- de Handreiking (Co-)vergisting van mest (LA06, april 2005);
- de Verordening Dierlijke Bijproducten (1774/2002).

2.3 Besluitvorming

De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan vaststelling van een structuurvisie. Voor het LOG zal vervolgens ook een bestemmingsplan worden vastgesteld. Voor de afzonderlijke initiatieven zijn of worden ruimtelijke ordeningsprocedures en vergunningtrajecten doorlopen, al of niet in combinatie met een m.e.r.-procedure. Geef in het MER een overzicht van de verschillende procedures en te nemen besluiten, de samenhang daartussen en de stand van zaken in de besluitvorming.

3. VOORNEMEN EN ALTERNATIEVEN

3.1 Voorgenomen activiteiten

Beschrijf in het MER de verschillende initiatieven die de structuurvisie mogelijk maakt en ga daarbij uit van de maximale ruimte die de structuurvisie biedt, ook voor toekomstige uitbreidingen. Besteed daarbij aandacht aan de initiatieven die genoemd zijn in § 3.6.2. van de notitie R&D en overige relevante ontwikkelingen, zoals:

- aanpassingen aan infrastructuur;
- (functie)wijzigingen in bestaande bedrijven (bv kwekerijen);
- recreatieve ontwikkelingen.
- of de biomassaverwerkingsinstallatie ook producten van buiten het LOG verwerkt;
- de kippenlachterij, broederij en eventuele compostering bij het Nieuw Gemengd Bedrijf (NGB).

Geef de relatie aan tussen de beoogde groei in het LOG en de agrarische ontwikkeling in de omgeving. Beschrijf in het MER welke uitgangspunten voor de landschappelijke ontwikkeling van het buitengebied worden gehanteerd. Geef aan hoe deze worden vertaald in randvoorwaarden en criteria waarop ontwikkeling van (agrarische) bedrijven in het LOG wordt beoordeeld.

⁴ In de Notitie R&D wordt alleen het Natura 2000-gebied “Maasduinen” genoemd, dat op ca. 4 km afstand van het plangebied ligt. Ook op grotere afstand kan echter sprake zijn van (significante) effecten als gevolg van stikstofdepositie.

Indien het MER tevens gebruikt gaat worden voor de vaststelling van het bestemmingsplan, moet het MER ook uitgaan van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan mogelijk maakt, inclusief de ruimte die een eventuele wijzigingsbevoegdheid geeft. Geef in dat geval ook in het MER aan wanneer en onder welke voorwaarden gebruik gemaakt kan worden van een wijzigingsbevoegdheid.

3.2 Referentiesituatie

De referentiesituatie bestaat uit de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied (huidige situatie) en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling. Het studiegebied wordt bepaald door de maximale reikwijdte van de gevolgen, waaronder die van depositie van ammoniak. De Commissie adviseert twee referentiesituaties uit te werken, namelijk:

- de feitelijke toestand van het milieu in het studiegebied (huidige situatie). Geef aan in hoeverre deze afwijkt van de huidige bestemde situatie en de Wm-vergunde situatie.⁵ Dit verschil is van belang voor de huidige ontwikkelruimte in de gemeente en voor het bepalen van de gevolgen voor Natura 2000-gebieden;
- voor de effectbepaling in het MER: de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling. Ga er daarbij vanuit dat voldaan wordt aan de regelgeving, waaronder IPPC.⁶ Dit verschil is van belang voor de ontwikkelruimte in de gemeente en voor het bepalen van de gevolgen voor Natura 2000-gebieden in de toekomst.

Onder de 'autonome ontwikkeling' wordt verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu⁷, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd. Aangezien in het voornemen het Reconstructieplan wordt uitgewerkt, dient uitvoering van het Reconstructieplan niet meegenomen te worden in de autonome ontwikkeling. Het gaat om ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten. Besteed specifiek aandacht aan ontwikkelingen in het gebied Klavertje 4 (waaronder Tradeport Noord Venlo, Greenportlane, Floriade, glastuinbouwgebied Californië, Freshpark Venlo) en ontwikkelingen die het nieuwe bestemmingsplan buitengebied (zie § 2.1) mogelijk maakt. Maak voor zover ontwikkelingen onzeker zijn gebruik van scenario's of gevoeligheidsanalyses.

Geef bij de beschrijving van de referentiesituatie in ieder geval:

- de (autonome ontwikkeling van de) emissie van verzurende/vermestende stoffen in het gebied zelf en de hieruit voortvloeiende depositie op kwetsbare natuur, waaronder Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur;
- de ontwikkeling van de achtergronddepositie van verzurende en vermestende stoffen (afkomstig van buiten het plangebied);
- een beschrijving van de ontwikkelingen in de intensieve veehouderij in en rond het plangebied als gevolg van het Besluit huisvesting en het aflopen van de overgangstermijn van het Varkensbesluit (1 januari 2013);

⁵ Ga hierbij ook in op het (mogelijke) verschil tussen het vergunde en werkelijk aanwezige aantal dieren in de huidige situatie. Maak hierbij gebruik van gegevens van het CBS en meitelling op basis van het aantal dierplaatsen.

⁶ In zienswijze 1 (zie bijlage 2) is aangegeven dat enkele van de bestaande bedrijven in het plangebied nog niet aan de IPPC-richtlijn voldoen.

⁷ Binnen de mogelijkheden van het huidige bestemmingsplan en inclusief de vigerende wettelijke verplichtingen.

- een beschrijving van de ontwikkelingen in de rundveehouderij in en rond het plangebied;
- een realistisch worst case scenario voor emissie van verzurende en vermistende stoffen, geuremissie en landschappelijke effecten op basis van de autonome ontwikkeling.
- Beschrijf wat er zou gebeuren met de meststromen indien de biomassa-verwerkingsinstallatie niet wordt gerealiseerd. Maak ook een inschatting van de milieueffecten hiervan, rekening houdend met:
 - uitstoot van CO₂ en CH₄, transportkilometers, ammoniak- en geuremissie als de onbewerkte mest op het land wordt uitgereden;
 - aanwending van de producten uit de biomassaverwerkingsinstallatie ten opzichte van conventionele opwekking van het door de biomassaverwerkingsinstallatie te produceren elektrisch vermogen.

3.3 Alternatieven en milieugebruiksruimte

In de notitie R&D is aangegeven dat in het MER alleen een voorkeursalternatief wordt uitgewerkt, dat er op is gericht milieueffecten zoveel mogelijk te beperken. Geef in het MER aan welke uitgangspunten hiertoe worden gehanteerd per initiatief waarvoor de structuurvisie ruimte zal bieden. Voor zover deze uitgangspunten nog onzeker zijn adviseert de Commissie om scenario's of alternatieven uit te werken.⁸

De haalbaarheid van de verschillende initiatieven zal mede afhankelijk zijn van de beschikbare milieugebruiksruimte. De Commissie adviseert de beschikbare milieugebruiksruimte voor gewenste ontwikkelingen in beeld te brengen volgens de volgende systematiek. Bepaal:

- 1) de ruimte die er is voor een toename van de milieubelasting op de onderstaande thema's (ook in cumulatie, waar dit van toepassing is) op basis van het bestaande en in ontwikkeling zijnde relevante milieubeleid;
- 2) de behoefte aan uitbreiding, hervestiging en nieuwvestiging van activiteiten met milieueffecten;
- 3) aan de hand hiervan de verwachte toe- en/of afname van de milieubelasting op de milieuaspecten;
- 4) welke ruimte de gemeente aan (nieuwe) initiatieven wil en kan geven in de structuurvisie (c.q. het bestemmingsplan), op basis van de beschikbare ruimte, de reële behoefte en de toe- en afname in milieubelasting;
- 5) als blijkt dat de milieugebruiksruimte onvoldoende is om te voorzien in de totale ontwikkelbehoefte, maak dan inzichtelijk welke (mitigerende) maatregelen genomen kunnen worden, of als dat niet of onvoldoende mogelijk blijkt, welke prioriteiten of voorwaarden worden gesteld.

De milieugebruiksruimte is ook van belang voor toekomstige planuitwerkingen: nieuwe ontwikkelingen kunnen dan individueel getoetst worden aan de reeds in beeld gebrachte milieugebruiksruimte.

Besteed bij het bepalen van de milieugebruiksruimte in ieder geval aandacht aan:

⁸ Voor de nieuwvestiging van het NGB en de uitbreiding van varkenshouderij Hagens lopen momenteel vergunningprocedures en m.e.r.-procedures. Daarin worden per initiatief alternatieven afgewogen. Zo lang geen besluit is genomen in deze procedures is nog onzeker welk alternatief als uitgangspunt moet worden genomen voor de structuurvisie.

- vermistende en verzurende stoffen, niet alleen vanuit de intensieve veehouderij, maar ook de biomassaverwerkingsinstallatie (mestverwerking en -bewerking en compostering);
- verstoringgevoeligheid van kwetsbare natuur;
- de huidige of gewenste landschappelijke en ruimtelijke kwaliteiten en de bestaande cultuurhistorische waarden;
- de randvoorwaarden door objecten die gevoelig zijn voor emissies, geur en/of geluidhinder (bv woningen, kwekerijen).

4. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUEFFECTEN

4.1 Algemeen

Voor het MER dienen alle relevante ontwikkelingen met mogelijk aanzienlijke milieueffecten belicht te worden die in de structuurvisie mogelijk worden gemaakt. Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen zo nodig de effecten afzonderlijk en cumulatief in beeld gebracht te worden.

De effectbeschrijving dient een detailniveau te hebben dat voldoende is voor de besluitvorming. Voor milieuaspecten waarvan de gevolgen naar verwachting ruim binnen beleidsmatige randvoorwaarden en ver onder wettelijke grenswaarden blijven is een globale en kwalitatieve effectbeschrijving voldoende. Bij (mogelijke) knelpunten (zoals bij stikstofdepositie op kwetsbare natuur) dienen de effecten echter zo veel mogelijk kwantitatief beschreven te worden.

Om het plan te kunnen toetsen aan normen en beleid dient het MER de *maximale* milieugevolgen te beschrijven van de activiteiten die de structuurvisie mogelijk maakt (zogenaamde 'worst case'). Indien uit het MER blijkt dat deze activiteiten (kunnen) leiden tot overschrijdingssituaties dienen mitigerende maatregelen beschreven te worden.

4.2 Leefomgeving en gezondheid

Verkeer

Werk dit punt uit conform de notitie R&D. Speciale aandacht is vereist op het vlak van verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers door de toename van zwaar vrachtverkeer in het gebied. Geef aan op welke wijze het zware verkeer zo snel en veilig mogelijk wordt afgewikkeld naar het hoofdwegenet.

Geur

Geef inzicht in het aantal geurgehinderden en in de mate van geurhinder. Bepaal ook de cumulatie van geurhinder en geef aan welke milieugebruiksruimte voor geurhinder aanwezig is. Maak daarbij gebruik van kaarten met de huidige en toekomstige geurniveaus. Bepaal in hoeverre aan de gemeentelijke geurverordening en landelijke normen voldaan wordt. Besteed specifieke aandacht aan de geuremissie vanuit de biomassaverwerkingsinstallatie, de composteringsinstallatie en kippenlachterij.

Luchtkwaliteit

Om het voornemen (en eventuele alternatieven) met de referentiesituatie te kunnen vergelijken is het noodzakelijk om de effecten op de luchtconcentra-

ties van fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en NO₂ te beschrijven, ook onder de grenswaarden.⁹ Daarbij kan gebruik worden gemaakt van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling Luchtkwaliteit 2007¹⁰. Presenteer de resultaten van de berekeningen door middel van contourenkaarten¹¹ en geef per contour de hoeveelheid en ligging aan van woningen en andere gevoelige objecten en groepen.¹² Eenvoudiger berekeningen volstaan wanneer hiermee conclusies voldoende onderbouwd kunnen worden. Besteed specifiek aandacht aan de emissie vanuit de biomassaverwerkingsinstallatie, de composteringsinstallatie en kippenslachterij. Toets de resultaten aan de Ner.

Geluid

Beschrijf de huidige of heersende geluidbelasting op gevoelige bestemmingen en de geluidbelasting ten gevolge van het voornemen. Beschrijf in het MER de toename of afname van aantallen geluidbelaste woningen (in stappen van 5 dB) en de toe- en afname van aantallen geluidgehinderden door het voornemen. Presenteer de geluidscontouren op een contourenkaart.

Ga in op mogelijke knelpunten met wet- en regelgeving of lokaal geluidbeleid. Ga bij het geluidsbelastingonderzoek naast het geluid van de diverse agrarische bedrijven en biomassaverwerkingsinstallatie en composteringsinstallatie ook in op de extra geluidsbelasting vanwege het toenemende wegverkeer.

Gezondheid

De gezondheidseffecten zijn van belang voor de (toekomstige) bewoners en gebruikers van het gebied.¹³ Het gaat hier vooral om de effecten op luchtkwaliteit, geur, geluid en risico's van dierziekten en de cumulatie daarvan.

Beschrijf in het MER de risico's met betrekking tot zoönosen¹⁴, zoals MRSA, en de mogelijke maatregelen die getroffen kunnen worden om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beperken¹⁵. Onlangs is een consortium¹⁶ in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gestart met een onderzoek naar de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheidsproblemen. De Commissie adviseert om ontwikkelingen hieromtrent goed te volgen.

4.3 Natuur

Schets in het MER een beeld van de huidige situatie, de autonome ontwikkeling en de effecten op de natuur in het studiegebied. Geef aan welke kenmer-

⁹ Ook onder de huidige luchtkwaliteitsgrenswaarden kunnen nog aanzienlijke gezondheidseffecten optreden.

¹⁰ Gebleken is dat in de GCN-bestanden de veehouderijbedrijven niet altijd goed gesitueerd zijn. Dit komt doordat in de GCN-bestanden de locatie is gebaseerd op het postadres van bedrijven en niet op de daadwerkelijke locatie. De Commissie adviseert daarom bij de berekening van de effecten van het voornemen voor fijn stof zonodig de GCN-gegevens te corrigeren op basis van vergunningverleningsgegevens.

¹¹ Gebruik hiervoor klassenbreedtes van 1,0 µg/m³ of minder, indien klassenbreedtes van 1,0 µg/m³ onvoldoende onderscheidend zijn.

¹² Gebruik hiervoor de zogeheten Adres Codering Nederland (ACN)-bestanden. Denk bij gevoelige objecten aan kinderdagverblijven, scholen, verpleeg- en verzorgingshuizen en woningen. Gevoelige groepen zijn bijvoorbeeld kinderen, ouderen en mensen met long- of hartziekten.

¹³ Uit zienswijzen 1, 2, 4, 5 en 6 blijkt dat er in de omgeving bezorgdheid bestaat over de gezondheidsrisico's van het voornemen.

¹⁴ Een zoönose is een ziekte die kan worden overgedragen van dieren op mensen.

¹⁵ Maak hierbij gebruik van het RIVM briefrapportnr. 215011002: Volksgezondheidsaspecten van veehouderijmegabedrijven in Nederland. Zoönosen en antibioticumresistentie.

¹⁶ Hieraan nemen de volgende partijen deel: het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences) van de Universiteit Utrecht, het Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid van de GGD'en Brabant/Zeland.

kende plantengemeenschappen/habitats en dier- en plantensoorten voorkomen en hoe de autonome ontwikkeling daarvan is. Geef vervolgens aan welke gevolgen het voornemen kan hebben voor de in het plangebied aanwezige en te ontwikkelen natuurwaarden. Geef daarvoor aan voor welke van deze dieren en planten aanzienlijke gevolgen te verwachten zijn, wat de aard van de gevolgen¹⁷ is en wat deze gevolgen voor de populaties betekenen. Beschrijf mitigerende maatregelen die de gevolgen kunnen beperken of voorkomen en beheermaatregelen die beoogde natuurontwikkeling kunnen versterken.¹⁸

Natura 2000-gebieden

In het MER moet aangegeven worden waar binnen het invloedsgebied van het voornemen voor vermessing en verzuring gevoelige natuurgebieden liggen. Geef aan of sprake kan zijn van nadelige gevolgen van het voornemen op deze gebieden. Beschrijf daartoe in het MER:

- de begrenzingen van de natuurgebieden op kaart, inclusief een duidelijk beeld van de ligging ten opzichte van het plangebied;
- de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden:
 - of sprake is van een behoud- of verbeterdoelstelling.
 - de actuele en verwachte oppervlakte en kwaliteit¹⁹ van habitattypen en leefgebieden van soorten, inclusief de kritische depositiewaarden voor de habitattypen.
- de gevolgen van de vermestende en verzurende deposities op de natuur. Ga daartoe in op:
 - de achtergrondconcentraties van de belangrijkste verzurende en vermestende stoffen (NH₃ en NO_x) in de genoemde gebieden en de te verwachten autonome ontwikkeling daarin;
 - de huidige deposities en toekomstige deposities als gevolg van het voornemen. Geef aan of er een (verdere) overschrijding is van de kritische depositiewaarden. Geef aan welk rekenmodel is gebruikt en wat de (on)nauwkeurigheid is van de berekeningen;
 - welke emissie-²⁰ en depositiebeperkende maatregelen genomen kunnen worden.

Ga na of (ook in cumulatie met andere activiteiten) aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten. Hanteer de huidige situatie als referentie. Indien er een toename van de depositie van stikstof geconstateerd wordt boven de kritische depositiewaarden, zijn in Natura 2000-gebieden significante gevolgen niet bij voorbaat uit te sluiten. De uitwerking van bovenstaande punten kan dan tevens als passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 gebruikt worden. Een passende beoordeling dient herkenbaar opgenomen te worden in het plan-MER. Uit de wetgeving volgt dat een project alleen doorgang kan vinden, als uit de passende beoordeling de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke

¹⁷ Geef aan of het gaat om vernietiging van leefgebied door bijvoorbeeld ruimtebeslag, verstoring door bijvoorbeeld licht en geluid, verdroging of vernatting door verandering van de waterhuishouding, versnippering door doorsnijdingen of barrièrewerking en vermessing en verzuring door bijvoorbeeld deposities van stikstof.

¹⁸ In het landschapsplan wordt onder meer ingegaan op de ontwikkeling van structurelementen als lanen (bomen) en houtwallen. Daarbij lijkt de aandacht vooral gericht op bomen en struiken. De heersende landschapsecologische en standplaatscondities lijken nauwelijks mee te spelen. Vanuit de ecologie vormen ook de ondergroei van struweel en bos en korte vegetaties elementen die natuurwaarden kunnen vertegenwoordigen. Ga in het MER in op de soorten en gemeenschappen die binnen het plangebied kunnen worden ontwikkeld binnen de gegeven landschapsecologische en standplaatscondities.

¹⁹ Zie voor een kenschets, definitie en kwaliteitseisen van habitattypen en de ecologische vereisten van soorten de profielendocumenten van LNV.

²⁰ Zoals emissiearme huisvesting, toepassing van luchtwassers, emissiearme mestopslag, mestbe- en verwerking.

kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets²¹ met succes wordt doorlopen.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Bepaal voor de EHS wat de 'wezenlijke kenmerken en waarden' zijn. Onderzoek welke gevolgen het initiatief op deze actuele en potentiële kenmerken en waarden heeft. Betrek daarbij ook de zeer kwetsbare gebieden die zijn aangewezen op grond de Wet ammoniak en veehouderij. Voor de EHS geldt volgens de Nota Ruimte een 'nee-tenzij' regime. Geef aan hoe het 'nee-tenzij' regime provinciaal is uitgewerkt in een toetsingskader²². Beschrijf bij eventuele gevolgen welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden.

Soortenbescherming²³

Beschrijf welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het plangebied, waar zij voorkomen en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt.²⁴ Ga in op de mogelijke gevolgen van het voornemen voor deze beschermde soorten²⁵ en bepaal of verbodsbepalingen overtreden kunnen worden, zoals het verbod op het verstoren van een vaste rust- of verblijfplaats²⁶. Geef indien verbodsbepalingen overtreden kunnen worden aan welke invloed dit heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Beschrijf mitigerende en/of compenserende maatregelen die eventuele aantasting kunnen beperken of voorkomen.

4.4 Landschap en cultuurhistorie

Beschrijf de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden. Geef naast een korte inhoudelijke toelichting op de oorsprong van de waarden een waardering van deze karakteristieke elementen en geef aan welke gevolgen het plan op deze waarden heeft. De Commissie adviseert inzicht te geven in de ligging van deze waarden met behulp van kaartmateriaal.

De notitie R&D geeft aan dat de ambitie is om nieuwe kwaliteit aan het landschap toe te voegen. Geef aan op welke wijze hieraan via de structuurvisie invulling wordt gegeven. Ga niet alleen in op de afzonderlijke cultuurhistorische en landschappelijke waarden, maar ook op de samenhang tussen deze waarden binnen het plangebied. Ga hier in het bijzonder in op de "Gekkengraaf". Bespreek ook de mogelijke (positieve en negatieve) gevolgen van het

²¹ Dit houdt op grond van art. 19g en 19h van de Natuurbeschermingswet 1998 respectievelijk in:

- A: zijn er Alternatieve oplossingen voor een project of handeling? inclusief locatiealternatieven.
- D: zijn er Dwingende redenen van groot openbaar belang waarom het project toch gerealiseerd moet worden?
- C: welke Compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft?

²² Per provincie is een toetsingskader en compensatieregeling EHS vastgesteld, dat in principe past binnen de nationale Nota Ruimte en de Spelregels EHS.

²³ Op de website www.minlnv.nl/natuurwetgeving is uitgebreide informatie te vinden over de soortenbescherming, waaronder de systematiek van de Flora- en faunawet en de vereisten voor het verkrijgen van ontheffingen voor verboden handelingen.

²⁴ Op grond van de Flora- en faunawet en de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen bestaan er vier verschillende beschermingsregimes. Welk regime van toepassing is, is afhankelijk van de groep waartoe de soort behoort. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën: tabel 1 (algemene soorten), tabel 2 (overige soorten), tabel 3 (Bijlage IV Habitatrictlijn-/ bijlage 1 AMvB-soorten) en vogels.

²⁵ Bij de inventarisatie van de beschermde soorten kan onder andere gebruik worden gemaakt van gegevens van het Natuurloket: www.natuurloket.nl en protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur: www.gegevensautoriteitnatuur.nl.

²⁶ De verbodsbepalingen zijn opgenomen in art. 8 (planten) en 9 - 12 (dieren) van de Flora- en faunawet.

plan voor deze samenhang. Geef aan waar en hoe negatieve effecten op deze waarden via de structuurvisie (c.q. het bestemmingsplan) kunnen worden voorkomen of beperkt en zo mogelijk waarden kunnen worden hersteld of ontwikkeld.

Geef op basis van de gebiedsvisie en het landschapsplan voor het LOG aan volgens welke principes en randvoorwaarden landschappelijke inpassing van nieuwbouw (uitbreiding, nieuwvestiging) binnen het LOG moet plaatsvinden. Visualiseer de varianten voor bouwmogelijkheden van de (intensieve) veehouderijen en andere agrarische bebouwing en bepaal de effecten daarvan op het landschapsbeeld in deze gebieden en de naaste omgeving. Geef aan of mogelijke schaalvergroting in de agrarische bedrijfsvoering ook buiten het bouwblok effecten voor het landschap zal hebben zoals voor de verkavelingstructuur.

4.5 Bodem en water

Geef in het MER aan welke gebieden bekend zijn als bodembeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, hydrologisch aandachtsgebied en verdroogd gebied en welke gevolgen de status van deze gebieden heeft voor de planonderdelen en vice versa. Beschrijf in het MER de mogelijke effecten van alle relevante activiteiten op de bodemkwaliteit, geomorfologie, oppervlaktewater (kwantiteit en kwaliteit) en grondwater (kwantiteit en kwaliteit). Besteed specifiek aandacht aan de mogelijke effecten van lozingen vanuit de biomassaverwerkingsinstallatie, de composteringsinstallatie en de kippen-slachterij. De Commissie adviseert de voor de m.e.r. relevante resultaten van de watertoets in het MER op te nemen. Geef aan in hoe afstemming met de waterbeheerder heeft plaatsgevonden.

5. MONITORING EN EVALUATIE

Een goede monitoring van de milieugebruiksruimte en de effecten van ontwikkelingen en maatregelen daarop is bijzonder belangrijk om te kunnen beoordelen of en tot welke totale depositie uitbreidingen en nieuwvestiging mogelijk zijn, of dat voldoende afname van depositie wordt bereikt. Daarom geeft de Commissie in overweging een depositieboekhouding op te zetten voor het gehele gebied. Dit maakt het eenvoudiger om per nieuw initiatief te beoordelen of dit wel of niet kan, of onder welke voorwaarden.

Belangrijk is daarnaast een evaluatiemoment af te spreken waarbij de ontwikkeling van de depositie wordt afgezet tegen de nagestreefde ontwikkeling. Daarbij past een plan van aanpak in geval de nagestreefde depositiewaarde niet wordt gerealiseerd. Dit maakt tijdige bijsturing mogelijk.

De Commissie adviseert om bij het besluit aan te geven hoe en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. De Commissie adviseert om in het MER een aanzet te geven voor dit evaluatieonderzoek en daarbij een verband te leggen met de geconstateerde leemten in informatie en onzekerheden.

6. OVERIGE ASPECTEN

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften

Kaart- en overig beeldmateriaal

Gebruik in het MER recent kaartmateriaal (met legenda) van het studiegebied, dat de teksten inzichtelijk maakt en verduidelijkt. Neem in ieder geval kaarten op met daarop:

- de ligging van de bestaande veehouderijbedrijven en de intensieve veehouderijen. Geef daarbij aan wat de omvang is van deze bedrijven, welke bedrijven op termijn zullen stoppen en welke zich willen doorontwikkelen;
- de ligging van Natura 2000-gebieden en andere (zeer) kwetsbare natuur in de invloedssfeer van het LOG.

Neem in ieder geval één kaart op met daarop aangegeven alle gebruikte topografische aanduidingen. Werk met foto's en schetsen om de (effecten van) de ruimtelijke ingrepen te verhelderen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau planMER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Horst aan de Maas

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van de gemeente Horst aan de Maas

Besluit: vaststellen van een structuurvisie voor het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Witveldweg

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie C14, C18.2 en C18.4;

plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling

Activiteit: De structuurvisie is kaderstellend voor de nieuwvestiging en uitbreiding van verschillende intensieve veehouderijen binnen het LOG.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure: 5 januari 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 8 januari 2010

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 9 maart 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

dr. F.H. Everts

H.H. Jansen (voorzitter)

drs. P.J. Jongejans (werkgroepsecretaris)

ing. M.J.P. van Lieshout

ing. M. Pijnenburg

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de concept-notitie reikwijdte en detailniveau, of een vergelijkbaar door het bevoegde gezag toegezonden startdocument als uitgangspunt.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Notitie reikwijdte en detailniveau planMER Landbouwontwikkelingsgebied Witveldweg, Oranjewoud, 20 oktober 2009;
- Landschapsplan LOG Witveldweg, gemeente Horst aan de Maas, 20 oktober 2009

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Vereniging Behoud de Parel, Grubbenvorst
2. Stichting Milieufederatie Limburg, Roermond
3. P. Geurts, mede namens 26 andere insprekers die de reactie van Vereniging Behoud de Parel ondersteunen
4. M. Baggen, F. vd Ven, A. vd Heuvel, Grubbenvorst
5. Accon adviseurs en accountants, namens F. Coenders Bv en F.M.P. Coenders, Grubbenvorst
6. families Te Baerts, Botman, Hagens, Janssons, Schreurs, Vd Sterren, Horst
7. provincie Limburg, Maastricht
Verslag informatieavond d.d. 03-02-2010 te Horst

**Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport
Landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Witveldweg, gemeente Horst
aan de Maas**

De gemeente Horst aan de Maas stelt een structuurvisie op voor het landbouwontwikkelingsgebied (LOG) Witveldweg. De structuurvisie stelt het kader voor nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijen binnen het LOG. Voor de besluitvorming over de structuurvisie wordt de plan-m.e.r.-procedure doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2964-1

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

